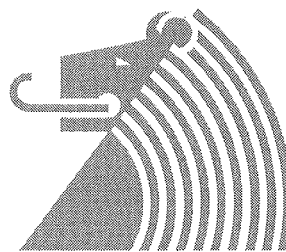

375-53

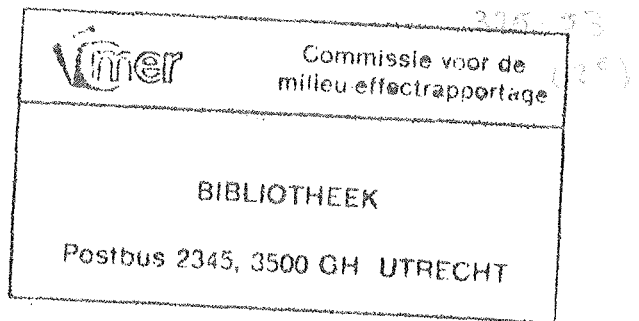
Provincie Zeeland

Richtlijnen MER afval- stoffenplan (PAP III)

**Richtlijnen voor de
inhoud van het milieu-effectrapport
voor het provinciaal afvalstoffenplan
Zeeland (PAP III)**

3 december 1991

Gedeputeerde Staten van Zeeland

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Wisselwerking tussen PAP en MER	2
3. Vorm en presentatie	2
4. Huidige situatie en probleemstelling	2
5. Doel	3
6. Voorgenomen beleid en alternatieven	4
6.1 Te beschouwen alternatieven	4
6.2 Ontwikkelingen van alternatieven	5
6.2.1 Algemeen	5
6.2.2 Gewenste toekomstige verwijderingsstructuur	6
6.2.3 Wijze van realiseren van de gewenste verwijderingsstructuur	7
6.2.4 Het instandhouden van gewenste verwijderingsstructuur	7
6.3 Aandachtspunten bij de beschrijving van de alternatieven	7
7. Te nemen en genomen besluiten	8
8. Milieugevolgen	9
9. Vergelijking van de alternatieven	10
10. Leemten in kennis	11
11. Evaluatie	11
12. Samenvatting van het MER	12

BIJLAGEN

1. Samenvatting van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage voor de inhoud van het milieu-effectrapport provinciaal afvalstoffen plan Zeeland (PAP III).
2. Lijst van inspraakreacties en adviezen.
3. Antwoordnota.

INLEIDING

De provincie Zeeland moet een nieuw afvalstoffenplan (PAP-III) vaststellen. Volgens het voornemen wordt het plan gericht op alle afvalcategorieën, behalve baggerspecie, chemisch afval en mest. Baggerspecie blijft buiten beschouwing omdat daarvoor een beleidsplan en bijbehorend MER in voorbereiding is. Omdat in Zeeland geen sprake is van mestoverschotten wordt mest niet gezien als afvalstof en derhalve in PAP-III buiten beschouwing gelaten. Chemisch afval blijft eveneens buiten beschouwing, omdat het een afvalcategorie betreft die niet onder de werkingssfeer van de Afvalstoffenwet valt. Wel zal aandacht worden besteed aan de inzameling en verwerking van klein chemisch afval en de verwijdering van C3-afval ¹.

Op de totstandkoming van dit plan is de regeling voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) van toepassing. De Provincie stelt voor het op te stellen milieu-effectrapport (MER) eerst richtlijnen vast. Daarna worden het MER en het ontwerp-afvalstoffenplan opgesteld en samen in procedure gebracht.

Van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is advies ontvangen voor de richtlijnen voor het MER. Het college van Gedeputeerde Staten heeft, als bevoegd gezag dankbaar gebruik gemaakt van het advies en dit voor een belangrijk deel overgenomen in de richtlijnen. Enkele onderdelen van het advies die duidelijk bedoeld zijn als aanbeveling m.b.t. de te volgen methode zijn niet overgenomen als richtlijn.

Verder zijn reacties van anderen in beschouwing genomen en, voorzover ze het MER betreffen, merendeels in de richtlijnen tot uitdrukking gebracht.

---

¹ C3-afval is de categorie licht chemisch afval, waartoe o.a. verontreinigde grond en straalgrit kunnen behoren.

2. WISSELWERKING TUSSEN PAP EN MER

Een belangrijke voorwaarde voor een nuttige inbreng van de milieu-effectrapportage bij de totstandkoming van het afvalstoffenplan is een goede wisselwerking tussen afvalstoffenplan en MER tijdens het opstellen. Door de wisselwerking kan worden bereikt dat de m.e.r. niet alleen dient voor het zichtbaar maken van gevolgen voor het milieu van beleidsalternatieven, maar ook om ideeën en mogelijkheden, die aan het licht komen bij de behandeling van de milieu-aspekten, in te brengen bij de ontwikkeling van het afvalstoffenplan.

3. VORM EN PRESENTATIE

In het MER moeten verschillende onderwerpen worden beschreven, die ook in het PAP aan de orde komen. Het betreft met name probleem- en doelstelling en voorgenomen beleid. Deze overeenkomsten maken het aanbevelenswaardig om het MER op te nemen in het ontwerp-PAP. Dit biedt tevens de mogelijkheid de omvang van het ontwerp-PAP/MER te beperken ².

Het ontwerp-PAP/MER moet de keuze-elementen die bepalend zijn geweest bij de opstelling duidelijk naar voren brengen. Duidelijk moet worden gemaakt welke randvoorwaarden en criteria gehanteerd zijn bij de totstandkoming en de vergelijking van de verschillende alternatieven. Op welke wijze deze vergelijking tot stand gekomen is, moet eveneens worden besproken.

Onderbouwende informatie kan in bijlagen worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst.

4. HUIDIGE SITUATIE EN PROBLEEMSTELLING

De milieu-effecten van afvalbeleid treden op vele schaalniveau's op, van lokaal tot mondiaal. Het is ondoenlijk in het MER de milieugevolgen op al deze schaalniveau's te beschrijven. Daarom moet worden gekozen voor een knelpunten-benadering zoals hieronder is uitgewerkt.

Korte beschrijving huidige afvalbeleid

Aangegeven moet worden welk beleid voor de verschillende categorieën afvalstoffen op dit moment wordt gevoerd. Vervolgens moeten de specifieke knelpunten worden beschreven die aanleiding geven tot het bijstellen van het beleid.

Knelpunten afvalbeleid

Hier kan worden aangegeven in hoeverre het resultaat van het huidige beleid aansluit bij, of afwijkt van, het in PAPII geformuleerde beleid. De hieruit voortkomende beschrijving van knelpunten (zie hiervoor ook de startnotitie) heeft daarmee het karakter van een evaluatie van het huidige afvalstoffenbeleid en motiveert mede de noodzaak van nieuw beleid.

---

² Wanneer in deze richtlijn het begrip "ontwerp-PAP/MER" wordt gebruikt, wordt hiermee bedoeld dat de gevraagde informatie in één van beide documenten zal moeten zijn opgenomen, zonder daarmee een voorkeur voor een bepaald document uit te spreken.

Voor het beschrijven van de knelpunten kan gebruik worden gemaakt van de indeling naar categorieën afvalstoffen en verwerkingsmogelijkheden inclusief de capaciteit per afvalstroom.

Ook mogelijke toekomstige knelpunten, bijvoorbeeld als gevolg van de groei van het afvalaanbod of het niet (tijdig) kunnen realiseren van de gewenste afvalverwijderingsstructuur, dienen hier besproken te worden, zoals het realiseren van (voldoende) verbrandingscapaciteit in Moerdijk en de mogelijkheid dat reststoffen van de verbranding terugkomen naar Zeeland.

Knelpunten milieutoestand

Ook moeten knelpunten worden beschreven in de bestaande milieusituatie in relatie tot de afvalverwerking. Hierbij kan gedacht worden aan bodem- en waterverontreiniging, luchtverontreiniging en geurhinder als gevolg van activiteiten op het terrein van afvalbe- en verwerking of het ontbreken van dergelijke activiteiten. Ook reeds afgewerkte stortplaatsen en gesloten afvalverwerkingsinrichtingen kunnen hierbij aan de orde komen, mede in het licht van het bodembeschermingsbeleid.

Probleemstelling

De beschrijving van de huidige situatie en de optredende knelpunten in beleid en milieutoestand moet leiden tot de formulering van de probleemstelling voor het ontwerp-PAP/MER. De probleemstelling is een belangrijk uitgangspunt voor het formuleren van de doelen van het beleid in het provinciaal afvalstoffenplan. De probleemstelling en de doelstellingen bepalen in belangrijke mate de grenzen waarbinnen beleids-alternatieven moeten worden gezocht.

Uit de startnotitie blijkt dat het belangrijkste element van de probleemstelling is het realiseren van de omwenteling van het afvalstoffenbeleid in een periode van slechts 10 jaar.

5. DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd*".

De voorgenomen activiteit behelst in principe het vaststellen van een plan inzake de verwijdering van diverse categorieën afvalstoffen. Het doel van de planvaststelling is het (op termijn) realiseren van een afvalverwijderingsstructuur waarin zoveel mogelijk wordt voldaan aan de geformuleerde beleidsdoelstellingen inzake afvalverwijdering en preventie, de nationaal geldende milieu-normen, streefwaarden e.d.

Richtinggevend voor het afvalstoffenbeleid in de provinciale afvalstoffenplannen zijn de doel- en taakstellingen op rijksniveau.

Inzichtelijk zal in elk geval moeten worden gemaakt in hoeverre de voornemens uit de Notitie Preventie en Hergebruik (van de minister van VROM) en het Nationaal Milieubeleidsplan Plus zullen worden ingevuld. Van wezenlijk belang is dat daar waar aangesloten wordt bij de beleidsdoelstellingen uit het NMP dezelfde ijkjaren worden gebruikt als in het NMP ³.

---

³ Het in paragraaf 2 van de in de startnotitie gehanteerde ijkjaar 1995 stemt niet overeen met het ijkjaar 1994 in het NMP.

Het derde Zeeuwse afvalstoffenplan dient aan te geven hoe de doelstellingen en taakstellingen van het afvalstoffenbeleid dienen te worden gerealiseerd. Daarmee wordt het kader geboden voor de concrete uitvoering (realiseren preventie, inzameling, verwerking, eindbestemming) ⁴. Tot dat kader behoren ook randvoorwaarden en criteria voor locatiekeuzen en voor beoordeling van vergunningaanvragen.

In het ontwerp-PAP/MER dienen de einddoelstellingen en de bijbehorende tussendoelstellingen duidelijk beschreven te worden. Per schakel in de verwijderingsketen (storten, verbranden etc.) voor de diverse categorieën afvalstoffen zal moeten worden aangegeven welke de taakstellingen zijn en hoe deze moeten worden bereikt.

In het ontwerp-PAP/MER moet worden aangegeven op grond van welke argumenten van de landelijke taakstellingen wordt afgeweken.

In de startnotitie ontbreken doelstellingen en gegevens voor niet-specifiek ziekenhuisafval. Het is van belang dat doelstellingen voor deze afvalstroom in het PAP worden opgenomen. Voor ziekenhuisafval is in de notitie Preventie en Hergebruik een aparte taakstelling opgenomen (10% preventie en 90% verbranden).

De landelijke taakstellingen inzake verwijdering, hergebruik en preventie van afvalstoffen zijn in de afgelopen twee jaar reeds bijgesteld. Gegeven het toenemend belang dat aan preventie en hergebruik wordt gegeven, zowel in het overheidsbeleid als binnen de industrie en huishoudens, is het mogelijk dat deze taakstellingen in de komende jaren verder zullen worden bijgesteld. Overwogen moet worden of, vooruitlopend op dergelijke wijzigingen, taakstellingen geformuleerd moeten worden welke verder gaan dan de nu landelijk geldende, bijvoorbeeld door middel van jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

6. VOORGENOMEN BELEID EN ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: ***"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"***.

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

6.1 Te beschouwen alternatieven

In het MER moet het voorgenomen beleid, alsmede alternatieven daarvoor, beschouwd worden. Het beschouwen van alternatieven waarin met verschillende taakstellingen gewerkt wordt is een punt van aandacht.

Op de ontwikkeling van alternatieven wordt ingegaan in paragraaf 6.2. In het MER dienen, naast het voorgenomen beleid, in ieder geval aan de orde te komen:

---

⁴ In het kader van de zogenaamde doelmatigheidstoets (art. 4 van de Afvalstoffenwet) is het opnemen van een overzicht van afvalstoffenwet-vergunningplichtige bedrijven, alsmede de capaciteit, de vergunningtermijnen en de locaties (op kaart) aan te bevelen.

- Referentie-alternatief:
Dit betreft de situatie waarin het huidige beleid wordt voortgezet. Deze situatie dient als referentie voor het voorgenomen beleid. Voor de beschrijving van deze situatie kan gebruik worden gemaakt van de in hoofdstuk 4 gevraagde beschrijving van het huidige beleid.
- Meest milieuvriendelijk alternatief:
Bij dit alternatief worden de meest vergaande taakstellingen voor preventie en hergebruik, en de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu gehanteerd. Dit alternatief kan zich van de andere alternatieven onderscheiden door bijvoorbeeld :
  - het zo snel mogelijk beëindigen van uit milieuhygiënisch oogpunt ongewenste situaties en structuur;
  - een zo snel mogelijke realisatie van de gewenste afvalverwijderingsstructuur;
  - een maximale inzet van beschikbaar instrumentarium (veel voorlichting, financiële ondersteuning e.d.) en de ontwikkeling van benodigde aanvullende instrumenten;
  - een maximale provinciale inspanning bij de handhaving van afvalstoffenwetgeving en andere relevante wetgeving;
  - een set van criteria en randvoorwaarden voor locatiekeuzen, die zodanig geoperationaliseerd zijn en in prioriteitsvolgorde zijn gezet, dat zij tot de meest-milieuvriendelijke locatiekeuzen zullen leiden.

6.2 Ontwikkeling van alternatieven

6.2.1 Algemeen

In een afvalstoffenplan komen vele beleidsbeslissingen aan de orde. Het is niet mogelijk om alle beleidsbeslissingen in het MER te beschouwen. In het MER kunnen slechts de belangrijkste beleidsbeslissingen (inclusief alternatieven voor deze beslissingen) aan de orde komen. Enkele samenhangende alternatieven dienen ontwikkeld te worden door het maken van combinaties van belangrijke beleidsbeslissingen. Bij de ontwikkeling van alternatieven vallen de volgende stappen te onderscheiden:

A Selecteren van relevante beleidsbeslissingen.

Van belang zijn beleidsbeslissingen ten aanzien van de in de paragrafen 6.2.2 t/m 6.2.4 genoemde vraagpunten.

Van de beslissingen zijn voor uitwerking in het MER vooral van betekenis de beslissingen die bepalend en kenmerkend zijn voor de problematiek in Zeeland. Beslissingen over vraagpunten waarover op landelijk niveau reeds besluiten zijn genomen (bijvoorbeeld het prefereren van verbranden boven storten), worden niet relevant geacht. Hetzelfde geldt voor beslissingen inzake het benodigde voorzieningenniveau bij afvalinrichtingen. Beslissingen op uitvoeringsniveau kunnen bij m.e.r.-procedures ten behoeve van de vergunningverlening voor inrichtingen aan de orde komen.

B Combineren van geselecteerde beleidsbeslissingen tot de in 6.1 genoemde alternatieven.

De keuze van de te beschouwen combinaties/alternatieven in een MER dient op doorzichtige wijze plaats te vinden.

6.2.2 Gewenste toekomstige verwijderingsstructuur

Aangegeven dient te worden hoe de gewenste toekomstige verwijderingsstructuur er uit zal zien.

Het gaat daarbij om:

- De schakels (gescheiden inzameling, transport, verbranding enz.) die in de gewenste verwijderingsstructuur te onderscheiden zijn.
- De afvalstromen, -componenten en -fracties die in een bepaalde schakel van belang zijn. Bijvoorbeeld: stromen/componenten/fracties die gescheiden worden ingezameld.
- De onderlinge verhouding tussen de schakels die wordt nagestreefd. De taakstelling die wordt gehanteerd, bijvoorbeeld inzake preventie en hergebruik en de basis voor deze taakstellingen. In dit kader is een nadere onderbouwing gewenst van in de startnotitie geformuleerde uitgangspunten en aannamen.

Ook is het van belang de consequenties toe te lichten indien bepaalde uitgangspunten en aannamen niet hanteerbaar blijken te zijn. Ook de verwijdering van en benodigde capaciteit (bijvoorbeeld storten) voor C3-afval zal in het PAP/MER nader uitgewerkt moeten worden.

- De schaal (regionale, provinciale en bovenprovinciale schaal) waarop deelprocessen zoals compostering en verbranding gerealiseerd worden. Daarbij is o.a. duidelijkheid ten aanzien van landsgrens overschrijdend afvaltransport gewenst. Ook kunnen bestaande regionale indelingen opnieuw in overweging worden genomen. Voorts zal ten aanzien van de compostering van GFT-afval moeten worden aangegeven op welke schaal deze zal plaatsvinden. Hierbij dienen ook inrichtingen ten behoeve van op- en overslag betrokken te worden.
- De locaties voor afvalbe- en afvalverwerking. Gewezen wordt op de noodzaak locatie-alternatieven in het MER op te nemen, wanneer in het afvalstoffenplan concrete nieuwe locaties voor de be- en/of verwerking van afvalstoffen worden aangewezen. Worden dergelijke alternatieven niet in het MER beschouwd, dan zal later door de uitvoerders alsnog een locatie-MER moeten worden opgesteld⁵. Criteria en inhoudelijke randvoorwaarden waaraan een te kiezen locatie moet voldoen, moeten in dit geval deel uitmaken van de te beschouwen alternatieven. In de startnotitie worden reeds verschillende criteria voor locatiekeuzen genoemd. Deze criteria dienen in het MER nader gedifferentieerd en geoperationaliseerd te worden. Dit kan leiden tot criteria die gegroepeerd worden per deelbelang. Deelbelangen zijn bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, milieuhygiëne, waterhuishouding en doelmatigheid van de afvalverwerking.

---

⁵ Het van kracht zijnde m.e.r.-besluit is op dit punt voor verschillende uitleg vatbaar. Bij de herziening van het besluit, naar verwachting eind 1991, zal de m.e.r.-plicht voor locatiekeuzen worden ingevoerd.

6.2.3 Wijze van realiseren van de gewenste verwijderingsstructuur

Met betrekking tot de gewenste verwijderingsstructuur dient het PAP/MER een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Binnen welke termijnen zouden de verschillende onderdelen van de gewenste verwijderingsstructuur gerealiseerd moeten zijn teneinde de gewenste verwijderingsstructuur te verwezenlijken?
- Welke taakverdeling tussen provincie en (samenwerkende) gemeenten wordt gehanteerd?
- Welk instrumentarium (voorlichting, financiële ondersteuning e.d.) wordt gehanteerd?
- Hoeveel menskracht wordt door de provincie ingezet?
- Welke maatregelen worden op andere beleidsterreinen door de provincie getroffen, die van invloed zijn op hoeveelheid en samenstelling van het geproduceerde afval?

6.2.4 Het instandhouden van de gewenste verwijderingsstructuur

Met betrekking tot de instandhouding van de verwijderingsstructuur, voor zowel de korte als de lange termijn, dienen de volgende vragen aan de orde te komen:

- Welke capaciteit zullen de onderdelen van de verwijderingsstructuur hebben?
- Wat wordt de taakverdeling? (Bijvoorbeeld: wordt een effectievere en efficiëntere handhaving nagestreefd door de uitvoering van provinciale handhavingstaken over te dragen aan op regionale schaal samenwerkende gemeenten?)
- Welk instrumentarium wordt toegepast? (Bijvoorbeeld: financiële regelingen zoals transportkostenverevening, uniforme verwerkingstarieven enz.)
- Welke voorzieningen worden getroffen in geval door onvoorziene omstandigheden (tijdelijke) uitbreiding c.q. vervanging van verwerkings-capaciteit noodzakelijk zal zijn?
- Hoe worden nieuwe ontwikkelingen/ technieken ingepast die tijdens de planperiode ter beschikking komen?

6.3 Aandachtspunten bij de beschrijving van de alternatieven

In het volgende wordt een aantal punten besproken die van bijzonder belang zijn voor de beschrijving van alternatieven in het MER.

- Het is van belang dat het beleid, gericht op verbranden en storten, met name daar waar het toekomstige capaciteitsinschattingen betreft, op kwantitatieve beleidsuitgangspunten en uitgewerkte beleidsvoorstellen is gebaseerd.
- Bij de beschrijving van de beleidsalternatieven zal het groei-percentage van het afvalaanbod gevarieerd moeten worden, teneinde de gevoeligheid van het voorgenomen beleid voor deze variatie zichtbaar te maken.
- Aangegeven moet worden voor welke van de 30 prioritaire afvalstromen uit de VROM-notitie "Preventie en Hergebruik" een speciaal op preventie en hergebruik gericht beleid ontwikkeld zal worden en hoe dit beleid samenhangt met dat van de landelijke overheid (zie

- ook hoofdstuk 5 van dit advies).
- De omvang van de verschillende be- en verwerkingsinstallaties moet in het MER aan bod komen. Uitgaande van de gehanteerde taakstellingen voor storten en verbranden van afvalstoffen in het jaar 2000 zal moeten worden aangegeven welke consequenties dit heeft voor de omvang van stortplaatsen en verbrandingsinstallaties. In de huidige planvorming dient een gemotiveerde capaciteitsberekening te worden meegenomen. De verbrandingscapaciteit van de geplande afvalverbrandingsinstallatie te Moerdijk (N-B) is te beperkt om een landelijke taakstelling van 25% verbranden van afvalstoffen in Zeeland te realiseren.

7. TE NEMEN EN GENOMEN BESLUITEN

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: ***"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven"***.

In het MER moet worden aangegeven welke besluiten ten grondslag liggen aan het in het PAP uitgewerkte beleid. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het realiseren van verbrandingscapaciteit. Daarnaast dient te worden aangegeven op welke wijze het besluit over PAPIII tot stand komt, en voor wie het PAP gevolgen zal hebben. Hierbij kan tevens worden aangegeven in hoeverre de besluiten bindend geacht worden. Indien er (milieu)studies aan de basis staan van reeds genomen besluiten (bijvoorbeeld ten aanzien van verbranding) kan hier in het PAP/MER naar verwezen worden ter onderbouwing van de gemaakte keuzen in het PAP. Er dient een duidelijk onderscheid gemaakt te worden in reeds genomen besluiten enerzijds en aannamen en uitgangspunten in het MER/PAP anderzijds.

Een procedure voor locatiekeuzen ware op te nemen in die gevallen waarbij anderen dan de provincie (bijvoorbeeld particulieren) betrokken zijn. Ook zou een regeling ten aanzien van de exploitatie en het beheer van stortplaatsen kunnen worden opgenomen. De in de planperiode te verwachten besluiten, die van invloed zullen zijn op het afvalbeleid gedurende de planperiode, kunnen hier globaal worden besproken. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan mogelijke besluiten van de Rijksoverheid op het gebied van preventie van afvalstoffen. Ontwikkelingen die plaatsvinden op basis van PAPII mogen alleen buiten beschouwing worden gelaten in de milieu-effectrapportage voor het PAPIII als:

- de principebesluiten de beleidsbeslissingen in het PAPIII niet bij voorbaat doorkruisen;
- het besluit al anderszins in een MER wordt meegenomen.

In dit hoofdstuk dient toegelicht te worden dat het PAP als toetsingskader zal dienen voor vergunning-aanvragen voor afvalbe- en verwerkingsinrichtingen.

8. MILIEUGEVOLGEN

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven*".

De milieugevolgen van het in PAPIII voorgenomen beleid, alsmede van de alternatieven voor dat beleid, spelen zich af op verschillende schaal-niveaus. Uitputting van grondstoffen bijvoorbeeld, speelt zich af op mondiaal niveau, luchtverontreiniging door afvalverbranding op nationale schaal. Dientengevolge is het niet goed mogelijk de effecten van provinciaal afvalstoffenbeleid op het milieu in kwantitatieve zin te voorspellen. Een dergelijke kwantitatieve weergave van de milieugevolgen van het beleid op water, bodem, lucht, grondstoffen en energieverbruik is ook niet noodzakelijk om een goed beeld te geven van de effecten van het beleid. In dit hoofdstuk dienen wèl de gevolgen van het afvalbeleid op de afvalstromen zelf te worden beschreven alsook de milieu-effecten van concrete afvalverwerkings-activiteiten.

Effecten van afvalbeleid op afvalstromen

De beschrijving van de effecten van het afvalbeleid op afvalstromen staat, gezien de functie van de strategische en globale PAP's, in dit hoofdstuk centraal. Het beleid dat door de provincie in het ontwerp-PAP geformuleerd wordt (alsmede het huidige beleid en het meest milieuvriendelijke alternatief) heeft effecten op de afvalstromen. De verdeling van de hoeveelheden afvalstromen over de verschillende schakels in de afvalverwijderingsketen (preventie, hergebruik, verbranding enz.) wordt door het beleid bepaald. Omdat de afvalverwijderingsketen minder nadelige milieugevolgen heeft naarmate van de afvalstromen een geringer deel verbrand/gestort behoeft te worden, levert de beschrijving van de effecten van het beleid op deze keten een maat voor de milieugevolgen van dat beleid.

Omdat de voornaamste doelstellingen van het afvalstoffenbeleid van de provincie gericht zijn op meer preventie en hergebruik, dient tevens kwantitatief voor alle afvalstromen weergegeven te worden hoe deze zich gedragen in de onderscheiden beleidsalternatieven. Daarbij kunnen de volgende vragen centraal staan:

- In welke mate treedt een verschuiving op in de richting van preventie en hergebruik?
- In welke mate treedt een verschuiving op in de richting van verbranden?

Op deze wijze wordt in deze effectbeschrijvingen aangehaakt bij de brongerichte koers van het afvalstoffenbeleid.

Milieu-effecten van afvalverwerking

Bij de beschrijving van de milieu-effecten van de afvalverwerking dient voortgebouwd te worden op de beschrijving van de bestaande knelpunten in de milieutoestand (zie hoofdstuk 4, "knelpunten milieutoestand"). Het gaat hierbij om concrete, grotendeels kwantificeerbare verontreinigingen en aantastingen. Dergelijke effectbeschrijvingen zijn op dit niveau namelijk wel goed mogelijk. Uit deze beschrijving dient naar voren te komen in welke mate het voorgenomen beleid en het

meest milieuvriendelijke alternatief oplossingen bieden voor de beschreven knelpunten (zie hoofdstuk 4).

Indien in het PAP besluiten worden geformuleerd over locatiekeuzes en (schaalgrootte van) concrete be- en verwerkingsactiviteiten, dienen daarvan in het MER de milieugevolgen beschreven te worden. Hierbij dient aangesloten te worden bij de milieu-criteria die genoemd zijn in de startnotitie en in par. 6.2.2. Hierbij wordt gedacht aan voorzieningen zoals stortplaatsen, scheidingsinstallaties, bouw- en sloopafvalinstallaties, werken in de zin van de Afvalstoffenwet, composteerinstallaties, inrichtingen voor op- en overslag, transportbewegingen en de aanleg en het gebruik van verschillende voorzieningen daarvoor (weg, rail, water, buisleiding). Nagegaan moet worden in hoeverre zij van invloed zijn op:

- lucht, bodem, grond- en oppervlaktewater, geluidhinder, stof- en stankoverlast, ruimtebeslag, volksgezondheid en veiligheid;
- ecologische en cultuurhistorische structuren op de betreffende locatie; gevoelige organismen, levensgemeenschappen en ecosystemen op of nabij de betreffende locatie;
- landschappelijke en cultuurhistorische samenhang in de omgeving van de locatie.

Naast de verbeteringen als gevolg van het voorgenomen beleid en het meest milieuvriendelijk alternatief dient ook aan de mogelijke negatieve milieu-effecten van de alternatieven aandacht besteed te worden. Gedoeld wordt op milieugevolgen bij en als gevolg van hergebruik en nuttige toepassing.

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: ***"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven"***.

Uit de vergelijking van de alternatieven dienen duidelijk de verschillen tussen de alternatieven naar voren te komen.

In de vergelijking van de alternatieve beleidsopties dient een toetsing aan de uitgangspunten, zoals gevraagd in hoofdstuk 5 centraal te staan. Waar deze doelstellingen zijn vertaald in getalsmatige taakstellingen (bijvoorbeeld 10% preventie voor alle afvalstromen tesamen) dienen de beleidsopties daaraan getoetst te worden. Bij dit deel van de vergelijking van de alternatieven dient zoveel mogelijk met hoeveelheden afvalstoffen en de verdeling daarvan over de schakels van de afvalverwijderingsketen te worden gewerkt. De vergelijking dient zowel per afvalstroom als voor alle afvalstromen gezamenlijk te worden gemaakt.

Gezien het globale, strategische niveau en de beperkte meetbaarheid van de effecten op dat niveau, zal genoemde vergelijking het karakter van een kwalitatief "deskundigenoordeel" dragen.

Hoewel niet verplicht in het kader van m.e.r., kan bij de vergelijking van de alternatieve beleidsopties een beschouwing over de kosten van de beleidsopties van groot belang zijn, alsmede een explicitering van de beschikbare budgetten voor met name beleid ten aanzien van

preventie en gescheiden inzameling. Ook de overige factoren (zoals acceptatie en organisatie) die de keuze voor, en vormgeving van, het voorgenomen beleid hebben bepaald, kunnen bij de vergelijking van alternatieven betrokken worden.

10. LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: **"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens"**.

Een overzicht van de leemten in kennis en informatie die na de analyses van de milieu-effecten zijn overgebleven en die tot onvolledigheid leiden, moet in het MER worden gegeven, alsmede de redenen waarom deze leemten zijn blijven bestaan. Gegevens die voor de besluitvorming cruciaal zijn, mogen niet tot de leemten in kennis behoren. Aangegeven moet worden wat de gevolgen van deze leemten in kennis zijn voor de besluitvorming en op welke wijze daarmee wordt omgegaan.

11. EVALUATIE

Artikel 41am van de Wabm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen".

Het onderzoeksprogramma voor de evaluatie moet worden vastgesteld bij het nemen van het besluit; in dit geval dus bij het vaststellen van het afvalstoffenplan door Provinciale Staten. Het is aan te bevelen om het opstellen van dit onderzoeksprogramma te combineren met het opstellen van het MER en het afvalstoffenplan. Dat maakt het mogelijk om het onderzoeksprogramma te richten op het evalueren van de voortgang in de uitvoering van het afvalstoffenplan. Overwogen kan worden om ook de criteria en randvoorwaarden voor de locatiekeuzen bij de evaluatie te betrekken.

Het formuleren van kwantitatieve doelstellingen zal de evaluatie van het PAP III en het bijsturen van het beleid vergemakkelijken. Daarbij is duidelijkheid over de te hanteren ijkjaren gewenst.

Wanneer de evaluatie wordt opgevat als een permanente taak wordt het mogelijk om bij de uitvoering van het beleid op positieve wijze gebruik te maken van de zich voordoende ontwikkelingen. Door beleidsaanpassing kan dan tijdig worden gereageerd op nieuwe inzichten in de milieuproblematiek, veranderende ideeën over het afvalbeleid en problemen in de planuitvoering. Evaluatie leidt dan tot continuïteit in de beleidsontwikkeling. De functie van het plan wordt daarmee versterkt.

Voor het opstellen van het evaluatieprogramma kan het desbetreffende

deel uit de reeks 'milieu-effectrapportage' geraadpleegd worden ⁶. De volgende aspecten dienen in het onderzoeks-programma te worden opgenomen:

- * de positie van het evaluatie-onderzoek in de plan-uitvoering;
- * de wijze waarop de resultaten van de evaluatie worden teruggekoppeld naar de plan-uitvoering;
- * de te onderzoeken variabelen;
- * de te hanteren methoden en technieken van onderzoek;
- * het moment en de wijze van verslaglegging van de evaluatie.

Voor de mogelijkheid van evaluatie is de registratie van vrijkomende afvalstoffen van groot belang.

12. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven"*.

In de samenvatting van het MER zal kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER moeten worden weergegeven. De samenvatting dient aan het bevoegd gezag en aan een algemeen publiek voldoende inzicht geven voor de beoordeling van het MER en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.

Ten aanzien van de opstelling van de samenvatting van het MER verdient het aanbeveling de volgende punten op te nemen:

- * probleemstelling (knelpunten in afvalbeleid en huidige milieutoestand) en doel van het voornemen;
- * keuze en motivering van het voorgenomen beleid en de in beschouwing te nemen beleids-alternatieven, waaronder de referentiesituatie (voortzetting van het huidige beleid) en het meest milieuvriendelijke alternatief;
- * aanduiding van de effecten van het voorgenomen afvalbeleid en de beleids-alternatieven op de afvalstromen; aanduiding van de milieueffecten van de afvalverwijdering volgens het voorgenomen beleid en de beschouwde alternatieven;
- * vergelijkende beoordeling van het voorgenomen afvalbeleid en de beschouwde alternatieven.

---

⁶ Ministerie VROM (1990): Brochure over het opstellen van het evaluatie-onderzoeksprogramma bij milieu-effectrapportage voor afvalstoffenplannen. Reeks milieu-effectrapportage nr. 37.

BIJLAGEN

bij de richtlijnen

voor de inhoud van het

milieu-effectrapport

voor het provinciaal afvalstoffenplan

Zeeland (PAP III)

(bijlagen 1 t/m 3)

SAMENVATTING van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage voor de inhoud van het milieu-effect rapport provinciaal afvalstoffenplan Zeeland (PAP III).

Voor de besluitvorming over het derde provinciaal afvalstoffenplan van Zeeland (PAP III) zal milieu-effectrapportage worden uitgevoerd.

De Commissie voor de milieu-effectrapportage geeft met dit advies voor richtlijnen aan welke onderwerpen in het kader van het milieu-effectrapport (MER) onderzocht moeten worden.

Wisselwerking tussen PAP III en MER

De Commissie adviseert om bij de voorbereiding van het afvalstoffenplan te streven naar een voortdurende inbreng van de milieu-aspecten. Dit kan worden bereikt door tegelijkertijd met het opstellen van concepten van het PAP, onderdelen van het MER op te stellen. Op deze manier kunnen de planopstellers reeds in een vroeg stadium in aanraking komen met de milieu-effecten van het voorgenomen beleid, en ontstaat de mogelijkheid tot bijstelling daarvan als gevolg van het MER.

Huidige situatie en probleemstelling

Het ontwerp-PAP/MER dient een korte beschrijving te geven van het huidige beleid, de knelpunten in dit beleid, alsmede de knelpunten in de bestaande milieusituatie. Op basis van deze beschrijving kan de probleemstelling van het ontwerp-PAP/MER worden geformuleerd. De probleemstelling bepaalt samen met de doelstellingen in belangrijke mate de grenzen waarbinnen beleidsalternatieven worden uitgewerkt.

Doel

In het ontwerp-PAP/MER dienen hoofddoelstellingen en de bijbehorende tussendoelstellingen duidelijk te worden beschreven. Daarnaast zal per schakel in de verwijderingsketen van de diverse afvalstoffen moeten worden aangegeven wat de taakstellingen zijn en hoe deze moeten worden bereikt.

Voorgenomen beleid en alternatieven

Het genereren van alternatieve beleidsopties is een belangrijk onderdeel van het MER. Er zijn veel alternatieven mogelijk, maar het is niet de bedoeling deze allemaal in het ontwerp-PAP/MER te beschrijven en uit te werken. Er dient dus een selectie plaats te vinden van de belangrijkste alternatieven. De Commissie geeft in haar advies enkele vraagpunten en aandachtspunten waaraan bij het ontwikkelen en selecteren van alternatieven aandacht kan worden besteed, alsook een suggestie voor de te volgen werkwijze bij het ontwikkelen van alternatieven.

Tot de uit te werken alternatieven behoren in elk geval de referentiesituatie, het voorgenomen beleid en het meest milieuvriendelijk alternatief.

Te nemen en genomen besluiten

In het MER moet worden aangegeven welke besluiten ten grondslag liggen aan het in het ontwerp-PAP uitgewerkte beleid. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het realiseren van verbrandingscapaciteit.

Milieugevolgen

De Commissie acht een beschrijving in het MER van de gevolgen van de alternatieve beleidsopties voor de afvalstromen van belang.

Voorzover in het PAP besluiten worden geformuleerd over locatiekeuzes en (schaalgrootte van) concrete verwijderingsactiviteiten, dient in het MER aandacht te worden besteed aan de concrete milieugevolgen daarvan.

Vergelijking van alternatieven

De verschillende alternatieven zullen onderling vergeleken moeten worden, waarbij de gestelde doelstellingen als toetsingskader kunnen dienen.

Leemten in kennis en evaluatie achteraf

Naast het beschrijven van resterende leemten in kennis, zal in het MER ook aandacht moeten worden besteed aan de wijze waarop de uitvoering van het plan zal worden geëvalueerd.

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats
1.	91-09-23	Volkstuinvereniging "Kweeklust"	Middelburg
2.	91-09-19	Zeeuwse Vrouwenraad	Middelburg
3.	91-09-23	Zandrecycling, Nederland c.v.	Poeldijk
4.	91-08-29	P. Dieleman	Zaamslag
5.	91-09-23	Stichting Streekziekenhuis Walcheren	Middelburg
6.	91-09-14	Delta Anders	's-Heer Hendrikskinderen
7.	91-09-02	Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen	Amstelveen
8.	91-07-09	Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in Zeeland	Middelburg
9.	91-09-18	Gemeente Borsele	Heinkenszand
10.	91-09-25	NOB Wegtransport	Roermond
11.	91-09-27	Gemeente Axel	Axel
12.	91-10-01	Brabants-Zeeuwse werkgeversvereniging sectie Zeeland	Sas van Gent
13.	91-09-26	Centrale vuilverwerkende Industrie B.V.	Terneuzen
14.	91-09-30	Zeeuwse Milieu Federatie	Goes
15.		Anoniem	
16.	91-09-30	Gemeente Terneuzen	Terneuzen
17.	91-09-	J.F. Dieleman	Sluiskil
18.	91-09-26	Zeeuwse oud papiercentrale b.v.	Goes
19.	91-09-27	Landbouwschap, gewestelijke raad voor Zeeland	Goes

nr.	datum	persoon of instantie	plaats
20.	91-09-27	N.V. Delta Nutsbedrijven	Middelburg
21.	91-09-27	Gemeente Tholen	St. Maartensdijk
22.	91-09-26	Samenwerkende Kamers van Koop- handel en fabrieken in Zeeland	Middelburg
23.	91-09-25	Ministerie van Landbouw, Natuur- en Visserij	Goes
24.	9109026	Zeeuwse Waterschapsbond	Middelburg
25.	91-10-94	Gemeente Oostburg	Oostburg
26.	91-09-30	drs. R.A. Nakman	Middelburg
27.	91-10-10	Gemeente Veere	Veere
28.	91-10-11	Gemeente Reimerswaal	Kruiningen
29.	91-10-01	Gemeente Hontenisse	Kloosterzande

ANTWOORDNOTA

Op de startnotitie/voorontwerp PAP-3 zijn 29 reacties ontvangen. Onderstaand zijn de reacties kort samengevat.

In het commentaar is per reactie aangegeven of en zo ja hoe rekening is gehouden met de opmerkingen bij het opstellen van de richtlijnen.

Een deel van de reacties heeft niet direct te maken met de richtlijnen. Deze opmerkingen, suggesties e.d. kunnen wel van belang zijn bij het opstellen van het afvalstoffenplan. In het commentaar is aangegeven welke opmerkingen/suggesties bij de voorbereiding van het plan worden uitgewerkt; nog niet aangegeven is hoe er rekening mee wordt gehouden.

In enkele reacties is ingegaan op discussienotities die zijn opgesteld voor het overleg, dat met een aantal doelgroepen in september 1991 is gevoerd ter voorbereiding van het plan. Ook voor deze opmerkingen geldt, dat nu nog niet kan worden aangegeven hoe deze doorwerken in het ontwerp-plan.

1 volkstuinvereniging Kweeklust.

In de brief van 23 september 1991 merkt de vereniging het volgende op.

- 1.1 De vereniging wil een steentje bijdragen aan de uitvoering van milieuplannen.

commentaar

- 1.1 Dit initiatief wordt op prijs gesteld.

2. de zeeuwse vrouwenraad.

In de brief van 19 september 1991 maakt de raad de volgende opmerkingen.

- 2.1 Preventie van met name huishoudelijk afval moet in het plan meer aandacht krijgen, waarbij de provincie het voortouw moet nemen.
 2.2 Bij ieder huishouden moeten afvalstoffen gescheiden worden ingezameld.
 2.3 Voorgesteld wordt een systeem te ontwerpen voor huishoudelijke milieuzorg.

commentaar

- 2.1 Bij de uitwerking van het PAP/MER zal waar dat binnen de mogelijkheden van de provincie ligt aandacht worden besteed aan preventie.
 2.2 In het PAP/MER zal worden aangegeven in welke mate afval gescheiden moet worden ingezameld om de taakstellingen te realiseren.
 2.3 Hoewel met het voorstel wordt ingestemd, vormt het PAP niet het juiste kader om een milieuzorgsysteem voor huishoudens te realiseren. Bij een dergelijk systeem zal het immers om meer dan alleen afval gaan.

3 Zandrecycling Nederland cv.

Per brief van 23 september 1991 reageert Zandrecycling Nederland als volgt.

- 3.1 Betreffende de verwerking van riool-, kolken- en gemalenslib wil Zandrecycling Nederland cv de ervaringen in een gesprek nader toelichten.

commentaar

- 3.1 Bij de verdere uitwerking van het (ontwerp) PAP wordt alle relevante informatie op prijs gesteld.

4 P. Dieleman uit Zaamslag.

In zijn brief van 29 augustus 1991 merkt de heer Dieleman het volgende op.

- 4.1 Verwaaiend afval, stof, meeuwen en verontreiniging van het grondwater worden als bezwaren aangevoerd tegen een nieuwe stortlokatie in de Koegorspolder. Door die bezwaren zal waardevermindering van de grond optreden, hetgeen een nadeel wordt geacht met het oog op de op handen zijnde ruilverkaveling.

commentaar

- 4.1 De gesignaleerde bezwaren tegen een nieuwe stortplaats gelden voor elke lokatie en zullen via een vergunning zoveel mogelijk bestreden worden. Zo zorgvuldig mogelijk zal naar de meest geschikte stortruimte voor afval uit Zeeuwsch-Vlaanderen worden gezocht.

5 Stichting streekziekenhuizen Walcheren.

In de brief van 23 september 1991 merkt de stichting het volgende op.

- 5.1 De stichting wil via vertegenwoordiging betrokken worden bij de opstelling van PAP-3.

commentaar

- 5.1 Indien nodig zullen de ziekenhuizen als doelgroep bij de voorbereiding van het beleid worden betrokken.

6 Delta Anders.

In de brief van 14 september 1991 maakt Delta Anders de volgende opmerkingen.

- 6.1 Er is in de afvalhoeveelheden, als genoemd bij de doelstellingen, geen trendbreuk geconstateerd.
6.2 Niets wijst erop dat de aannames mbt preventie en hergebruik zullen worden gerealiseerd.
6.3 Preventief beleid kan worden gevoerd door een bijstelling van het sociaal economisch beleidsplan van de provincie bij te stellen.
6.4 Er wordt een gebrek aan sturingsmechanismen voor GS geconstateerd.
6.5 Storten zou door aanvullende heffingen minder aantrekkelijk moeten

worden gemaakt.

- 6.6 Aan voorlichting en educatie dient in het PAP meer aandacht te worden besteed dan in het voorontwerp.

commentaar

- 6.1 In de afvalhoeveelheden is inderdaad nog geen trendbreuk te constateren. In de startnotitie wordt daardoor nog uitgegaan van een bepaalde autonome groei. Het voorgestelde beleid houdt wel een trendbreuk in ten aanzien van de verwijderingswijze van afval: preventie, hergebruik en verbranden krijgen prioriteit t.o.v. storten. Dit moet leiden tot een aanzienlijke vermindering van de hoeveelheid te storten afval.
- 6.2 In paragraaf 6.2.3 van de richtlijnen is gesteld, dat het PAP/MER antwoord moet geven op vragen betreffende de te realiseren verwijderingsstructuur.
- 6.3 Bij de verdere uitwerking zal aandacht worden besteed aan de wijze waarop de taakstellingen dienen te worden gerealiseerd.
- 6.4 Bij het beoordelen van instrumenten zal aan dit aspect aandacht worden besteed.
- 6.5 Om de taakstellingen te kunnen realiseren is een tarievenbeleid nodig. Zie commentaar 12.5.
- 6.6 Met deze opmerking wordt ingestemd.

7 het koninklijk verbond van grafische ondernemingen (KVGO).

Per brief van 2 september 1991 maakt het KVGO de volgende opmerking.

- 7.1 De grafische bedrijfstak voert landelijk overleg om te komen tot afspraken teneinde de NMP-doelstellingen te realiseren. Gevraagd wordt om bij het opstellen van het provinciale beleid rekening te houden met afspraken die landelijk gemaakt zijn.

commentaar

- 7.1 Bij het formuleren van provinciaal beleid zal ook rekening worden gehouden met landelijke ontwikkelingen

8. de samenwerkende kamers van koophandel in Zeeland.

In de brieven van 9 juli en 26 september 1991 worden de volgende opmerkingen gemaakt.

- 8.1 Gezien de eilandenstructuur van Zeeland en gebrekkige verbindingen over de Westerschelde worden vraagtekens gezet bij concentratie van afvalbe- en verwerking.
- 8.2 De landsgrenzen dienen niet zonder meer gesloten te worden voor afvaltransport en -verwerking.
- 8.3 De taakstellingen voor hergebruik worden ambitieus geacht. Gevraagd wordt de afzetmogelijkheden in kaart te brengen.
- 8.4 Tarieven dienen gebaseerd te zijn op werkelijke kosten.

commentaar

- 8.1 Vanwege strengere milieu-eisen aan de be- en verwerking van afvalstoffen is het nodig om grootschaliger te werk te gaan omdat kleinschalig

werken tot te hoge verwerkingstarieven zou leiden.

Voor de vergelijking van alternatieven dient behalve met verwerkingskosten ook met transportkosten rekening te worden gehouden.

- 8.2 In paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen is aandacht besteed aan dit aspect.
- 8.3 In paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen is aandacht besteed aan dit aspect.
- 8.4 zie reactie 12.5

9. gemeente Borsele.

In de brief van 18 september 1991 zijn door de gemeente Borsele de volgende opmerkingen gemaakt.

- 9.1 Naast diverse reken- en/of typefouten is in paragraaf 3.4 van de stavo een tegenstrijdigheid geconstateerd met betrekking tot beperking van de verbrandingscapaciteit om hergebruik te stimuleren.
- 9.2 Taakstellingen zullen nader onderbouwd moeten worden.
- 9.3 Voor de milieubelasting dient het stand-still-beginsel een randvoorwaarde te zijn bij het tot stand komen van PAP-3.
- 9.4 Voor langdurige opslag van kolenreststoffen (LOKO) is vanwege het ontbreken van voldoende afzet aandacht nodig in PAP-3.
Aan een LOKO-inrichting in Borsele zal de gemeente niet meewerken.

commentaar

- 9.1 Ten aanzien van de reken- en typefouten wordt verwezen naar de toegesonden lijst met errata.
De beperkte verbrandingscapaciteit voorkomt enerzijds dat hergebruik wordt gefrustreerd. Een te grote verbrandingscapaciteit kan er namelijk toe leiden dat te hergebruiken afvalstoffen worden verbrand.
Anderzijds kan de beperkte verbrandingscapaciteit er toe leiden dat te verbranden afvalstoffen worden gestort.
Het gaat dus om verschillende afvalstoffen.
- 9.2 In paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen wordt op dit aspect ingegaan.
- 9.3 Voor het PAP zullen de doelstellingen van het NMP als uitgangspunten worden gehanteerd.
- 9.4 Aan kolenreststoffen die in Zeeland geproduceerd worden zal in het PAP aandacht worden besteed. Aan het realiseren van een LOKO-inrichting zal in het kader van dit PAP/MER geen aandacht worden besteed.

10. NOB wegtransport.

Per brief van 25 september 1991 worden de volgende opmerkingen gemaakt.

- 10.1 NOB wil in de toekomst als gesprekspartner worden betrokken bij beleidsvoorbereiding en -uitvoering.
- 10.2 Tegen de in het plan aangegeven overheidsdominantie wordt bezwaar gemaakt, waarbij met name gedacht wordt aan inzameling, overslag en transport van afval.
- 10.3 De NOB wil van gedachten wisselen over de vorm en inhoud van een nieuw op te stellen bedrijfsafvalstoffenverordening.
- 10.4 Fakturen voor afgevoerd afval zouden door de stortplaatsbeheerder rechtstreeks aan de ontdoener gericht moeten worden om nauwkeuriger de herkomst vast te kunnen stellen.

commentaar

- 10.1 In nauwe samenspraak met de doelgroepen (waaronder de transporterende bedrijven) zal door de provincie het beleid worden geformuleerd.
- 10.2 In het plan zal geen voorkeur worden uitgesproken voor het inzamelen, overslaan en transporteren door een overheid.
Het (doen) inzamelen van huishoudelijk afval is een in de Afvalstoffenwet geregelde taak voor de gemeenten. Voor het inzamelen van bedrijfsafval is er een ander wettelijk kader.
- 10.3 Als in de toekomst een nieuwe verordening moet worden opgesteld zal daarover overleg plaatsvinden met de betreffende doelgroepen.
- 10.4 Door vier provincies wordt gewerkt aan een nieuw systeem van afvalregistratie om meer zicht te krijgen op de aard en herkomst van afvalstoffen. Als ook door Zeeland voor dit systeem wordt gekozen (in het kader van het PAP) zullen de betreffende doelgroepen geconsulteerd worden.
Of dat nieuwe systeem ertoe moet leiden dat alle ontdoeners rechtstreeks de faktuur zouden moeten krijgen zal bij de uitwerking van een dergelijk systeem blijken.

11. de gemeente Axel.

In de brief van 27 september 1991 worden door de gemeente de volgende opmerkingen gemaakt.

- 11.1 Bij het verlenen van Afvalstoffenwetvergunningen dient de provincie aandacht te besteden aan het sturen van afvalstromen.
- 11.2 Om de taakstellingen te kunnen realiseren moet voor de inzameling van oud papier en glas een minder vrijblijvende regeling komen.
- 11.3 Er wordt aandacht gevraagd voor gescheiden afvoer van consumentenelektronica.
- 11.4 In het derde afvalstoffenplan dienen voldoende alternatieven te worden beschreven.
- 11.5 De beoordeling van de schaal van het storten in Zeeuwsch-Vlaanderen moet gebeuren in het licht van het totaal van de activiteiten in het afvalcentrum.
- 11.6 In het MER dient aandacht te worden besteed aan grensoverschrijdend afvaltransport en -verwerking.
- 11.7 De mogelijkheid van het composteren van GFT-afval in Zeeuwsch-Vlaanderen moet worden open gehouden.

commentaar :

- 11.1 In hoofdstuk 5 van de richtlijnen is aandacht besteed aan de mogelijkheid om via de Afvalstoffenwetvergunningen afval te sturen.
- 11.2 Bij het uitwerken van de taakstellingen (zie 26.1) moet worden overwogen welke maatregelen nodig zijn om het gestelde doel te bereiken.
- 11.3 Bij het realiseren van de taakstellingen voor grof huisvuil zal ook aandacht moeten worden besteed aan consumentenelektronica.
- 11.4 In hoofdstuk 6 van de richtlijnen wordt aangegeven welke aandacht aan alternatieven moet worden besteed.
- 11.5 Met deze opmerking kan worden ingestemd.
- 11.6 In paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen is aandacht besteed aan grensoverschrijdend afvaltransport.
- 11.7 Uit de uitgevoerde schaalgroottestudie is gebleken dat het composteren van GFT-afval in meer dan één zeeuwse installatie tot onaanvaardbare kosten per ton afval zou leiden.

12. kring van werkgevers BZW/VNO Zeeland.

In de brief van 1 oktober 1991 merkt de kring het volgende op.

- 12.1 Economische afwegingen dienen integraal deel uit te maken van het afvalstoffenbeleid.
- 12.2 Er dient duidelijkheid te bestaan betreffende de definities van preventie en hergebruik.
- 12.3 Ten aanzien van cijfers en jaartallen mag geen onduidelijkheid bestaan; 1990 is in het NMP geen referentiejaar.
- 12.4 Er is geen of onvoldoende rekening gehouden met de afvalstromen :
  - * slakken van de verbrandingsinstallatie
  - * saneringsgrond
  - * terug te nemen emballage uit Duitsland.
- 12.5 Tarieven dienen te worden bepaald door werkelijk gemaakte kosten.
- 12.6 In het MER zal de mogelijkheid van verwerking van afval uit Zeeuwsch-Vlaanderen in België moeten worden meegenomen (Euregio-project).
- 12.7 Ook nieuwe technologieën zouden naast verbranding moeten worden overwogen.
- 12.8 De werkgevers wensen nauw betrokken te worden bij het te formuleren beleid, waarbij met name aan de sturingsorganisatie gedacht wordt.

commentaar :

- 12.1 In hoofdstuk 9 van de richtlijnen is aangegeven, dat een beschouwing over de kosten van de beleidsopties van belang geacht wordt.
- 12.2 Zoals in hoofdstuk 5 van de richtlijnen is aangegeven wordt met deze opmerking ingestemd.
- 12.3 In hoofdstuk 5 van de richtlijnen is gesteld, dat bij voorkeur dezelfde ijkjaren als in het NMP zouden moeten worden gebruikt.
Voor het becijferen van de taakstellingen is dat ook gebeurd, maar in de stavo zijn de meest recente afvalcijfers als startpunt gekozen.
- 12.4 In hoofdstuk 4 en paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen is aangegeven, dat met de betreffende stromen rekening dient te worden gehouden.
- 12.5 De totale kosten van afvalverwijdering dienen te worden gedekt door de tarieven, maar differentiatie van tarieven kan een middel zijn om afvalstromen daar te krijgen waar het gewenst is.
- 12.6 In paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen is aandacht voor dat aspect gevraagd.
- 12.7 In paragraaf 6.2 van de richtlijnen is aangegeven welke alternatieven beschouwd dienen te worden.
- 12.8 In nauwe samenspraak met de doelgroepen (waaronder het bedrijfsleven) zal door de provincie het te voeren beleid worden geformuleerd.

13. de centrale vuilverwerkende industrie bv

In de brief van 26 september 1991 is door de CVI de volgende opmerking gemaakt.

- 13.1 Het beschikbare terrein in de Koegorspolder wordt ongeschikt geacht als afvalcentrum voor Zeeuwsch-Vlaanderen. De CVI stelt dat haar terrein in de Dekkerspolder meer geschikt zou zijn als afvalcentrum.

commentaar

- 13.1 Om van elkaars voorzieningen gebruik te kunnen maken dient de afstand tussen het afvalcentrum en de regionale stortplaats zo klein mogelijk

te zijn. Koppeling van die twee functies ligt voor de hand.
Voor het afvalcentrum in de Koegorspolder is inmiddels een vergunning verleend.

14. de zeeuwse milieufederatie

In de brief van 30 september en de bijgevoegde inspraakreactie worden de volgende opmerkingen gemaakt.

- 14.1 Omdat in de stavo afvalverwerking als uitgangspunt genomen is krijgt preventie van afval te weinig aandacht.
- 14.2 De begrippen preventie en hergebruik dienen duidelijk van elkaar te worden gescheiden.
- 14.3 Het afvalprobleem vergt een integrale benadering. Er dient afstemming plaats te vinden tussen afvalbeleid en het beleid tav emissiereductie.
- 14.4 Ook kwalitatieve doelstellingen zouden moeten worden opgenomen en mogelijkheden en activiteiten om taakstellingen te halen moeten meer aandacht krijgen.
- 14.5 De provincie en de gemeenten zouden een aktievere rol moeten spelen om gedragsverandering te realiseren.
Een afvalpreventieteam wordt daarvoor een belangrijke basis geacht.
- 14.6 Voor afvalpreventie en -hergebruik moet meer gebruik gemaakt worden van de rol die intermediaire organisaties kunnen spelen.
- 14.7 Uitwerking van het meest milieuvriendelijke alternatief geeft geen zicht op voor- en nadelen van vergaande milieumaatregelen.

commentaar

- 14.1 In hoofdstuk 5 van de richtlijnen is aan dit aspect aandacht besteed.
- 14.2 Zoals in hoofdstuk 5 van de richtlijnen is aangegeven, kan met deze opmerking worden ingestemd.
- 14.3 In hoofdstuk 2 van de richtlijnen wordt hierop in gegaan.
- 14.4 In het PAP zal een actieprogramma worden opgenomen. Ook zullen aan het PAP jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden gekoppeld.
- 14.5 Onlangs is de notitie "Natuur- en milieu-educatie" uitgebracht, waarin wordt ingegaan op de rol van de provincie en de gemeenten.
Een afvalpreventieteam is een manier waarop een deel van de taakstellingen gerealiseerd kan worden.
- 14.6 Naarmate meer organisaties zich in positieve zin gaan bezig houden met het halen van de taakstellingen wordt het draagvlak voor het te realiseren beleid groter. Bij de uitwerking zal worden bezien op welke wijze de rolverdeling tussen betrokken organisaties kan worden geregeld.
- 14.7 In paragraaf 6.3 van de richtlijnen wordt aangegeven hoe het meest milieuvriendelijk alternatief kan worden gepresenteerd.

15. een anonieme reactie.

In een brief, die op 1 oktober 1991 ontvangen is wordt het volgende gesteld.

- 15.1 Onder het motto "de vervuiler betaalt" zou ook huishoudelijk afval moeten worden gewogen om zodoende reinigingsheffing vast te stellen.

commentaar :

- 15.1 Zie reactie 27.2.

16. gemeente Terneuzen.

De inhoud van de brief van 30 september 1991 kwam overeen met reactie 11.

17 J.F. Dieleman uit Sluiskil.

In zijn brief van september 1991 stelt de heer Dieleman het volgende.

- 17.1 Bezwaar wordt gemaakt tegen aanwijzing van een lokatie in de Koegorspolder als toekomstige stortlokatie omdat het daar zeer geschikte landbouwgrond betreft. Het is moeilijk of onmogelijk om daarvoor geschikte vervangende grond te vinden.

commentaar

- 17.1 Bij het zoeken naar stortruimte voor Zeeuwsch-Vlaanderen zal zo zorgvuldig mogelijk voor de meest geschikte lokatie gekozen worden. De Koegorspolder is een van de te beschouwen lokaties.

18 de zeeuwse oud papier centrale (ZOPC).

Per brief van 26 september 1991 wordt het volgende opgemerkt.

- 18.1 Aan recycling van oud papier dient in het PAP de nodige aandacht te worden besteed.

commentaar

- 18.1 Voor het realiseren van de taakstellingen is het belangrijk om oud papier zo veel mogelijk gescheiden in te zamelen. In het PAP/MER zal daaraan aandacht worden besteed.

19 de gewestelijke raad voor Zeeland van het Landbouwschap.

In de brief van 27 september 1991 worden de volgende opmerkingen gemaakt.

- 19.1 Ten onrechte is verondersteld dat agrarisch afval organisch van aard is. Organisch afval van primaire agrarische bedrijven zal echter op landbouwgronden worden ondergewerkt om in de behoefte aan organische stof te voorzien. PAP-3 hoeft daaraan dus geen aandacht te besteden.
- 19.2 Er wordt aandacht gevraagd voor bermhooi.
- 19.3 Het wordt nodig geacht om melding te maken van het convenant mbt het verwijderen en reinigen van verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen.
- 19.4 Het wordt betreurd, dat in de stavo niet wordt ingegaan op door het bedrijfsleven gerealiseerde initiatieven betreffende landbouwplastic en verpakkingen en restanten van gewasbeschermingsmiddelen.
- 19.5 De verwachte afname van de afzet van zuiveringsslib wordt in strijd geacht met het bevorderen van hergebruik. Hergebruik door toepassing in de landbouw wordt afgewezen.
- 19.6 Er dient aandacht te worden besteed aan de afzetmogelijkheden van compost.
- 19.7 In het PAP dient aandacht te worden besteed aan de haalbaarheid van de taakstellingen.

commentaar

- 19.1 Agrarisch afval van primaire agrarische bedrijven is in de stavo buiten beschouwing gebleven en zal voor zover dat op landbouwgronden direkt wordt ondergewerkt in PAP-3 buiten beschouwing blijven.
- 19.2 Voor de regionale compostering van groenafval (zoals bermhooi) kunnen vanuit de regio's (zie stavo 3.3) voorstellen worden gedaan.
- 19.3 zie reaktie 26.3.
- 19.4 Niet alle gerealiseerde initiatieven konden in de stavo worden verwerkt. In het vervolg van de procedure zal worden bezien hoe met nieuwe initiatieven daarbij kan worden aangesloten.
- 19.5 Regels in het kader van de Wet Bodembescherming zullen bepalen in hoeverre slib in de toekomst nog in de landbouw kan worden gebruikt. In hoofdstuk 5 van de richtlijnen wordt daaraan aandacht besteed.
- 19.6 GFT-afval zal landelijk gescheiden worden ingezameld en in heel het land zal GFT-compost moeten worden afgezet. Landelijk wordt gewerkt aan het certificeren van compost. Als compost van een goede kwaliteit geproduceerd wordt moet daarvoor een markt worden gezocht. Voor de afzet wordt voornamelijk gedacht aan verschillende sectoren van de land- en tuinbouw.
- 19.7 Aan de wijze, waarop de taakstellingen zullen worden gerealiseerd, zal in het (ontwerp) PAP aandacht worden besteed.

20. de nv Delta nutsbedrijven.

Per brief van 27 september 1991 is de volgende opmerking gemaakt.

- 20.1 In het MER dient aandacht te worden besteed aan drinkwaterslib dat afhankelijk van het arseengehalte chemisch afval kan zijn.

commentaar :

- 20.1 In paragraaf 6.4 van de richtlijnen is gesteld, dat moet worden aangegeven aan welke van de prioritaire afvalstromen aandacht dient te worden besteed. In het Mer en het PAP zal aan drinkwaterslib aandacht worden besteed.

21. gemeente Tholen.

Per brief van 24 september 1991 wordt door de gemeente Tholen het volgende opgemerkt.

- 21.1 Er dient te worden aangegeven hoe hard de geformuleerde taakstellingen zijn.
- 21.2 Er dient aandacht te worden besteed aan de kosten van het geformuleerde beleid.
- 21.3 Ook aan de nazorg van niet meer in gebruik zijnde stortplaatsen (zoals Tuttelhoek) dient aandacht te worden besteed.

commentaar

- 21.1 Bij de verdere uitwerking zal aandacht worden besteed aan het realiseren van taakstellingen. Daarbij moet niet worden uitgesloten, dat taakstellingen worden bijgesteld.
- 21.2 In hoofdstuk 9 van de richtlijnen is gesteld, dat een beschouwing over de kosten van groot belang geacht wordt.

21.3 In 3.5 van de stavo is gesteld, dat in het PAP een nazorgbeleid zal worden geformuleerd voor bestaande en nieuwe stortplaatsen.

22. de samenwerkende kamers van koophandel in Zeeland.

Deze reactie is verwerkt in punt 8.

23 de directeur landbouw, natuur en openluchtrecreatie.

In de brief van 25 september 1991 worden de volgende opmerkingen gemaakt.

23.1 Mest dient niet te worden beschouwd als afvalstof.

23.2 In het PAP dient aandacht te worden besteed aan mosselafval.

23.3 Mede gelet op de tekst van "Kerend tij" wordt 25 % hergebruik van zuiveringsslib te hoog geacht.

23.4 Betwijfeld wordt of GFT-compost in Zeeland afzetbaar is.

commentaar

23.1 Zodra mest ook na tijdelijke opslag niet als mest kan worden gebruikt dient het als afvalstof te worden aangemerkt.

23.2 In het (ontwerp) PAP zal ook aandacht worden besteed aan mosselafval.

23.3 Zie commentaar 19.5.

23.4 Zie commentaar 19.6.

24 de zeeuwse waterschapsbond.

In de brief van 26 september 1991 zijn de volgende opmerkingen gemaakt.

24.1 Het huidige hergebruik van zuiveringsslib mag niet op 100 % worden gesteld. Gelet op het in werking treden van het BOOM wordt een hergebruikpercentage van ten hoogste 10 % reëel geacht.

24.2 Er dient rekening mee te worden gehouden dat al het zuiveringsslib gestort moet worden.

24.3 De waterschappen dienen een bijdrage te leveren aan preventie en hergebruik dmv een milieuzorgsysteem.

commentaar

24.1 Zie commentaar bij punt 19.5.

24.2 Indien zuiveringsslib niet in aanmerking komt voor hergebruik zal dat gestort moeten worden. Daardoor wordt in Zeeland meer gestort. De invloed daarvan op het benodigde stortvolume is beperkt.

24.3 Deze stelling wordt onderschreven.

25. gemeente Oostburg.

De reactie in de brief van 4 oktober 1991 stemt overeen met reactie 11.

26. drs.R.A.Nakman namens D'66 regio Zeeland.

Per brief van 30 september 1991 merkt de heer Nakman het volgende op :

- 26.1 In de stavo is niet aangegeven hoe taakstellingen gerealiseerd zullen worden.
- 26.2 De startnotitie mist een financiële onderbouwing.
- 26.3 Er moet aandacht worden besteed aan de verwerking van :
  - asbest
  - verpakking van gewasbeschermingsmiddelen
  - autobanden
- 26.4 De zeeuwse taakstellingen betreffende preventie kunnen worden verhoogd o.a. door convenanten met ondernemers in de bouw.
- 26.5 Een goede afstemming met de regio westelijk Noord-Brabant wordt van belang geacht, waarbij een overslagstation in Bergen op Zoom in beeld komt.
- 26.6 De nazorg van bestaande en oude stortplaatsen dient in het afvalstoffenplan de nodige aandacht te krijgen.
- 26.7 Voor vervangende stortruimte in Zeeuwsch-Vlaanderen dient op korte termijn besluitvorming plaats te vinden.
- 26.8 De lage tarieven staan een betere afvalverwijdering in de weg.

commentaar :

- 26.1 In de stavo zijn taakstellingen geformuleerd. Bij de verdere uitwerking van het (ontwerp)plan en de opstelling van het MER zal aandacht worden besteed aan de realisering van de taakstellingen.
- 26.2 Zoals in **hoofdstuk 9** van de richtlijnen is gesteld zal aandacht worden besteed aan de kosten van de beleidsopties.
- 26.3 In **hoofdstuk 1** van de richtlijnen is aangegeven op welke afvalstoffen het PAP/MER betrekking zal hebben.
 Voor de met name genoemde afvalstoffen geldt het volgende :
  - * afval met meer dan 5000 mg/kg asbest is chemisch afval ;
  - * verpakking van gewasbeschermingsmiddelen is afhankelijk van de concentratie verontreiniging al dan niet chemisch afval ;
  - * de categorie autobanden behoort tot de prioritaire afvalstoffen.
 Voor zover de genoemde afvalstoffen geen chemisch afval betreffen zal daaraan in het PAP/MER aandacht worden besteed.
- 26.4 Bij de uitwerking van de taakstellingen (zie 26.1) zullen instrumenten met elkaar worden vergeleken. Indien daarbij blijkt, dat betere resultaten haalbaar zijn, zal daar zeker rekening mee worden gehouden.
- 26.5 Vanwege grensoverschrijdende afvalstromen zullen voorzieningen, ook in logistiek opzicht, op elkaar afgestemd dienen te worden.
- 26.6 Zoals in 3.5 van de stavo gesteld is zal in het PAP een nazorgbeleid worden geformuleerd voor bestaande en nieuwe stortplaatsen.
- 26.7 Het MER zal antwoord moeten geven op de vraag of er in Zeeuwsch-Vlaanderen vervangende stortruimte nodig is en zo ja welke lokatie daarvoor in aanmerking komt. Daarna kan besluitvorming plaatsvinden.
- 26.8 Een van de instrumenten om afvalstromen te sturen is het tarievenbeleid, waaraan in het PAP aandacht zal worden besteed.

27. gemeente Veere.

Per brief van 10 oktober 1991 merkt de gemeente Veere het volgende op.

- 27.1 Aan kringloopwinkels en -stations zal in kleinere gemeenten geen behoefte bestaan.
- 27.2 Het wegen van huisvuilcontainers ter bepaling van de heffing werkt illegale afvalverwerking in de hand.

commentaar

27.1 In paragraaf 6.2.2 van de richtlijnen is gesteld, dat aandacht dient te worden besteed aan de schaal van de te realiseren voorzieningen.

27.2 In het MER zal aan dit aspekt aandacht worden besteed.

28 de gemeente Reimerswaal.

Per brief van 11 oktober 1991 merkt de gemeente Reimerswaal het volgende op.

28.1 De naam "kringloopstation" zou moeten worden vervangen door "gemeentelijk afvalcentrum" omdat er in het geval van kca geen sprake is van hergebruik.

28.2 Voor de gescheiden inzameling van componenten uit huishoudelijk afval wordt de voorkeur gegeven aan een haalsysteem boven een brengsysteem.

commentaar

28.1 Een van de functies van een gemeentelijk afvalcentrum zou die van een kringloopstation kunnen zijn waarnaast ook andere functies zoals die van kca-depot gewenst kunnen zijn.

28.2 Bij de uitwerking van het PAP/MER zal dit aspect aan de orde komen.

29. de gemeente Hontenisse.

De reactie in de brief van 16 oktober 1991 stemt overeen met reactie 11.

